

Abstract

Göteborgs Universitet
Institutionen för socialt arbete
Examinationsuppgift på Psykoterapeutprogrammet 2008

Titel: Vändpunktsprocesser – sociala relationers betydelse

Författare: Birgitta Andersson Rexmo och Agneta Bergsten

Handledare: Ulla-Carin Hedin

Nyckelord: vändpunktsprocesser, vändpunkt, missbruk, exitteori, Fuchs Ebaugh, familjevård, narkomanvård

Syftet med vår uppsats är att fördjupa kunskapen om hur vändpunktsprocesser gestaltat sig för människor som har erfarenhet av att tagit sig ur en problematisk livsföring, de flesta med missbruksproblem. Vi vill söka vad dessa personer ser som vändpunkter. Avsikten är också att ge initierade bilder av den betydelse familj, nätverk och de professionellas insatser haft för dessa vändpunktsprocesser. Vi har intervjuat 11 personer från våra verksamheter, familjevård och narkomanvård. Som metod har vi använt oss av halvstrukturerade intervjuer och fokuserat på människors egna berättelser av sina livsprocesser. I analysen av vårt material har vi inspirerats av Helen Fuchs Ebaughs exitteori vilket är en allmän teori utvecklat från ett stort empiriskt material, 173 intervjupersoner, om rollutträden och rollförändringar.

Resultaten av uppsatsen visar att det är inte bara vantrivsel och olust som är drivkraft till förändring utan de flesta behöver se möjlighet av alternativ eller upplevelser av positiva krafter exempelvis familj och vänner som inte gett upp sina försök. Vi har inte funnit något empiriskt stöd för att personen måste ha nått botten utan tvärtom att det är en fördel att kunna bryta missbruket så tidigt som möjligt för att så många som möjligt i det drogfria nätverket ska finnas kvar. Ett annat för oss något oväntat resultat är den betydelse barndomsvänner ges. Personen har ett nätverk att återknyta till. Identitetsarbetet har underlättats eftersom man har kunnat återknyta till rester av sin gamla identitet. Flertal kvinnor i vårt material har berättat om betydelsefullt stöd av sin partner under vändpunktsprocessen. Genomgående har våra intervjupersoner betonat de egna barnen som drivkraft i vändpunktsprocessen. De Ett annat slående resultat är att självhjälpsgrupper såsom NA, Anonyma Narkomaner, utgör ett stort stöd för några av våra intervjupersoner. Det är ett nytt nätverk och ett meningsskapande sammanhang de får tillgång till. De professionellas viktiga uppgift blir att tillsammans med personen identifiera vändpunktssituationer vilket innebär att konstruera en hanterlig metafor i behandlingsarbetet. Nätverksperspektivet är att sätta forskarljuset på hela människan och inte bara på missbrukaren. Nätverket har stor betydelse för genomförandet av förändring. Det är därför viktigt att de professionella under hela vändpunktsprocessen uppmärksammar och stöttar familj och nätverk så att de orkar hänga kvar.